

Na temelju članka 97. stavka 3. Zakona o mirovinskim osiguravajućim društvima («Narodne novine» broj 22/14, 29/18 i 115/18 dalje u tekstu: Zakon), Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje: Hanfa) na sjednici Upravnog vijeća održanoj 10. ožujka 2023. donosi

PRAVILNIK

O VREDNOVANJU IMOVINE MIROVINSKOG OSIGURAVAJUĆEG DRUŠTVA

Uvodna odredba

Članak 1.

Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je vrednovati imovinu i obveze u skladu sa Zakonom, propisima kojima se uređuje računovodstvo i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (dalje u tekstu: MSFI).

Interna procedura za vrednovanje

Članak 2.

(1) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je izraditi internu proceduru kojom će opisati obveze, uloge i odgovornosti svih strana koje sudjeluju u procesu vrednovanja imovine mirovinskog osiguravajućeg društva.

(2) Internom procedurom iz stavka 1. ovoga članka mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je najmanje sljedeće:

- osigurati pouzdan, transparentan, sveobuhvatan i odgovarajuće dokumentiran proces vrednovanja,
- obuhvatiti značajne aspekte procesa vrednovanja te postupke i kontrole vrednovanja,
- opisati zaštitne mjere za funkcionalno neovisno provođenje vrednovanja, a koje uključuju mjere za sprječavanje ili ograničavanje bilo koje osobe da ostvaruje neprimjeren utjecaj na proces vrednovanja.

(3) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je osigurati da se interna procedura iz stavka 1. ovoga članka dosljedno primjenjuje.

(4) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je najmanje jednom godišnje preispitati primjerenost interne procedure iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 3.

(1) Prilikom početnog priznavanja imovine, mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je internom procedurom definirati na koji način će vrednovati pojedini financijski instrument i ostala ulaganja. Interna procedura mora minimalno sadržavati:

- primarni izvor cijene za vrednovanje, odnosno primarno tržište na kojem se trguje financijskim instrumentom i ostalim ulaganjima u koje mirovinsko osiguravajuće društvo ulaže te s kojeg se primjenjuje kotirana cijena za potrebe vrednovanja,

- sekundarni izvor cijene, ako postoji, i uvjete u kojima će se koristiti cijena iz sekundarnog izvora u slučaju da ne postoji cijena na primarnom tržištu,

- tehnike vrednovanja koje će koristiti prilikom utvrđivanja fer vrijednosti financijskih instrumenata i ostalih ulaganja u slučaju neispunjavanja uvjeta aktivnog tržišta (neaktivno tržište).

(2) Ako za financijske instrumente i ostala ulaganja ne postoji aktivno tržište, potrebno je primijeniti odredbe članka 7. ovoga Pravilnika.

Priznavanje i mjerenje imovine i obveza

Članak 4.

(1) Priznavanje imovine i obveza mirovinskog osiguravajućeg društva provodi se ovisno o vrsti imovine te provedenoj klasifikaciji u skladu s računovodstvenim politikama mirovinskog osiguravajućeg društva.

(2) Nekretnine se početno priznaju po trošku nabave koji uključuje transakcijske troškove, odnosno po kupovnoj cijeni uvećanoj za sve zakonima predviđene povezane direktne troškove stjecanja nekretnine.

(3) Imovina koja je stečena u stranoj valuti i naknadno mjerenje imovine i obveza mirovinskog osiguravajućeg društva denominiranih u stranoj valuti preračunava se u eursku protuvrijednost primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke važećeg za dan vrednovanja ili po tečaju koji proizlazi iz ugovornog odnosa vezanog za tu transakciju. Ako valuta u kojoj je imovina denominirana nije uvrštena na tečajnici Hrvatske narodne banke, za preračun se primjenjuju srednji tečajevi za valute uz koju je vezana valuta u kojoj je imovina denominirana objavljeni na financijsko-informacijskom servisu. Vrijednosti izražene u valuti uz koju je vezana valuta u kojoj je imovina denominirana preračunavaju se u eursku protuvrijednost po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke važećem za dan vrednovanja.

Članak 5.

(1) Financijska imovina i financijske obveze priznaju se od datuma kada se počnu primjenjivati ugovoreni uvjeti instrumenta u kojem je mirovinsko osiguravajuće društvo jedna od ugovornih strana.

(2) Kupnja i prodaja financijskih instrumenata priznaje se u imovini mirovinskog osiguravajućeg društva na datum trgovanja. Zaključena transakcija kupnje priznaje se u imovini mirovinskog osiguravajućeg društva prema vrsti i provedenoj klasifikaciji financijskog instrumenta uz istovremeno formiranje obveze za namiru. Na dan zaključenja transakcije prodaje, u imovini mirovinskog osiguravajućeg društva financijski instrument se prestaje priznavati, a počinje se priznavati potraživanje s osnove prodaje financijskog instrumenta.

(3) Kupnja i prodaja nekretnine računovodstveno se evidentira na datum zaključenja ugovora o kupoprodaji. Vrijednost transakcije prema tržišnim uvjetima je ona vrijednost koja je ostvarena transakcijom između stranaka koje nemaju određen ili poseban odnos, odnosno nisu povezane osobe, a cijena transakcije ne odstupa od karakterističnih na aktivnom tržištu, odnosno koja bitno ne odstupa od procjene ovlaštenog sudskog vještaka.

- (4) Prilikom sudjelovanja u javnoj ponudi prenosivi vrijednosni papiri se početno iskazuju kao potraživanje u iznosu danog prijedloga sudjelovanja u ponudi, ako postoji obveza uplate novčanih sredstava sukladno uvjetima javne ponude. Nakon što je ponuda prihvaćena te je primljena obavijest o prihvaćanju javne ponude prenosivog vrijednosnog papira od ponuditelja odnosno aranžera ili depozitara, ovisno što je ranije, a prenosivom vrijednosnom papiru dodijeljena sva potrebna obilježja, isti se priznaje u imovini mirovinskog osiguravajućeg društva sukladno klasifikacijama financijske imovine iz računovodstvenih politika.
- (5) Prenosivi vrijednosni papiri u imovini mirovinskog osiguravajućeg društva kod obveznih i dobrovoljnih ponuda za preuzimanje vrednuju se od datuma obavijesti depozitara o prihvaćenoj ponudi od strane ponuditelja po cijeni otkupa iz javne ponude.
- (6) Promjene nad imovinom i obvezama mirovinskog osiguravajućeg društva u poslovnim knjigama evidentiraju se na osnovu urednih i vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava.
- (7) Potraživanja ili obveze po osnovi kamata i sličnih prava i obveza mirovinskog osiguravajućeg društva, iskazuju se u imovini ili obvezama po utvrđivanju imateljevog prava.
- (8) Potraživanja za dividende ili udjele u dobiti te dividende u dionicama priznaju se u imovini mirovinskog osiguravajućeg društva na prvi dan od kojeg se dionicom trguje bez prava na dividendu (ex dividend date).
- (9) Iznimno od stavka 8. ovoga članka, mirovinsko osiguravajuće društvo može priznati potraživanja za dividende ili udjele u dobiti ili dividende u dionicama u imovini mirovinskog osiguravajućeg društva na dan utvrđivanja imateljevog prava, a temeljem odluke o isplati dividende ili raspodjeli dobiti nadležnog organa trgovačkog društva (npr. glavne skupštine ili skupštine) ili zaprimljene obavijesti od depozitara.
- (10) Odredba stavka 4. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuje se i na instrumente tržišta novca.
- (11) Vrijednost transakcije prema tržišnim uvjetima je ona vrijednost koja je ostvarena transakcijom između stranaka koje nemaju određen ili poseban odnos, odnosno nisu povezane osobe, a cijena transakcije ne odstupa od karakterističnih na aktivnom tržištu, odnosno koja bitno ne odstupa od procjene ovlaštenog sudskog vještaka.
- (12) Ulaganja u poslovne udjele/dionice trgovačkih društava u kojima mirovinsko osiguravajuće društvo ima između 20% i 50% vlasništva, odnosno značajan utjecaj na poslovanje, osim ako ne dokaže suprotno, u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom 28 Ulaganja u pridružena društva i zajedničke pothvate (dalje: MRS 28), početno se priznaju po trošku stjecanja.
- (13) Ulaganja u poslovne udjele/dionice trgovačkih društava u kojima mirovinsko osiguravajuće društvo ima preko 50% vlasništva, odnosno kontrolu u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom 27 Odvojeni financijski izvještaji (dalje: MRS 27), početno se priznaju po trošku stjecanja.
- (14) Iznimno od stavaka 12. i 13. ovoga članka, ako mirovinsko osiguravajuće društvo odluči vrednovati ulaganja u pridružena društva i ovisna društva u skladu s točkom 10. podtočkom b. MRS-a 27, tada se navedena ulaganja početno priznaju sukladno odredbama ovoga članka koje se odnose na priznavanje ulaganja u financijsku imovinu.

Aktivno i neaktivno tržište

Članak 6.

(1) Za prenosive vlasničke vrijednosne papire aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se prenosivim vlasničkim vrijednosnim papirom trgovalo minimalno 20 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju.

(2) Za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca, koji su uvršteni na uređeno tržište u Republici Hrvatskoj, aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima trgovalo minimalno 15 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju.

(3) Za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca, kojima se trguje u drugoj državi članici ili državi članici Organizacije za gospodarsku suradnju i nadzor (dalje: OECD), aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima mogla utvrditi fer vrijednost najmanje 15 dana u tromjesečnom razdoblju.

(4) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je za ulaganja u izvedene financijske instrumente u računovodstvenim politikama propisati jasne kriterije za razgraničavanje aktivnog i neaktivnog tržišta.

(5) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je najmanje jednom tromjesečno, na kraju tromjesečnog razdoblja koje je definirano računovodstvenim politikama, procijeniti ispunjavaju li prenosivi vrijednosni papiri, instrumenti tržišta novca te izvedeni financijski instrumenti uvjete iz stavaka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka.

(6) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je u računovodstvenim politikama propisati jasne kriterije za određivanje transakcija čija cijena ne predstavlja fer vrijednost, odnosno transakcija koje se neće smatrati relevantnima prilikom izračuna broja dana trgovanja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, a uzimajući u obzir primjerice volumen trgovanja, broj transakcija, promjenu cijene i sl.

(7) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je u računovodstvenim politikama, osim kriterija iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, propisati kriterije za razgraničenje aktivnog i neaktivnog tržišta, uzimajući u obzir primjerice:

- volumen trgovanja u odnosu na prosječni volumen u tromjesečnom razdoblju,
- razliku između zadnje cijene ponude na kupnju i zadnje cijene ponude na prodaju i
- volumen trgovanja u odnosu na tržišnu kapitalizaciju u tromjesečnom razdoblju.

(8) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je za prenosive vrijednosne papire i instrumente tržišta novca koji su u trenutku procjene iz stavka 5. ovoga članka uvršteni na uređenim tržištima u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a u razdoblju kraćem od tri mjeseca, na odgovarajući način primijeniti odredbe ovoga članka proporcionalno razdoblju uvrštenja financijskog instrumenta.

(9) Cijenu iz članka 7. ovoga Pravilnika mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je početi primjenjivati najkasnije sedmog radnog dana od dana iz stavka 5. ovoga članka u slučaju da prenosivi vrijednosni papiri, instrumenti tržišta novca te izvedeni financijski instrumenti ne ispunjavaju uvjete iz stavaka 1., 2., 3. ili 4. ovoga članka (neaktivno tržište).

Tehnike vrednovanja financijskih instrumenata i ostalih ulaganja koji se vrednuju po fer vrijednosti

Članak 7.

(1) Fer vrijednost financijskih instrumenata te ostalih ulaganja kojima se trguje na neaktivnom tržištu procjenjuje se tehnikama vrednovanja, kojima je cilj procijeniti cijenu po kojoj bi imovina bila prodana odnosno obveza prenesena u urednoj transakciji među tržišnim sudionicima za datum vrednovanja.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka prenosivi dužnički vrijednosni papiri čiji je izdavatelj Republika Hrvatska ili za njih jamči Republika Hrvatska, druga država članica ili država članica OECD-a, čiji je izdavatelj jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili u državi članici OECD-a, Hrvatska narodna banka ili središnja banka druge države članice, odnosno države članice OECD-a, kojima se trguje na neaktivnom tržištu, mogu se vrednovati primjenom cijene objavljene na službenom financijsko-informacijskom servisu, za dan za koji se vrednuju imovina i obveze, dobivene algoritmima koji izračunavaju (generiraju) kompozitnu cijenu dosljedno koristeći dostupne tržišne podatke o trgovanju, te indikativnim ili obvezujućim kotacijama.

(3) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je u računovodstvenim politikama mirovinskog osiguravajućeg društva odrediti tehnike vrednovanja iz stavka 1. ovoga članka koje uključuju najmanje:

- metode i kriterije za izbor tehnika vrednovanja,
- pretpostavke koje će se uzeti u obzir prilikom primjene tehnika vrednovanja i obrazloženje za njihovo korištenje,
- opis ulaznih podataka te njihove izvore koji će se uzeti u obzir prilikom primjena tehnika vrednovanja.

(4) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je u pisanom obliku, koristeći tehnike vrednovanja, sastaviti procjenu fer vrijednosti financijskih instrumenata te ostalih ulaganja koja sadrži ulazne podatke korištene u izračunu kao i njihove izvore.

(5) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je u procjeni fer vrijednosti iz stavka 4. ovoga članka obrazložiti i dokumentirati razloge i način odabira pojedine tehnike vrednovanja, a ako koristi više tehnika, način dodjeljivanja pondera za pojedinu tehniku vrednovanja, kao i razloge neuključivanja pojedine tehnike u izračun fer vrijednosti.

(6) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je prilikom izrade procjene fer vrijednosti, u najvećoj mogućoj mjeri, koristiti ulazne podatke s tržišta koji su javno dostupni i što manje se oslanjati na podatke koji nisu javno dostupni, a specifični su za pojedinog izdavatelja ili predmet procjene, odnosno moraju uključiti sve čimbenike koje bi sudionici tržišta razmatrali u određivanju fer vrijednosti i biti konzistentni s prihvaćenim metodologijama vrednovanja financijskih instrumenata i ostalih ulaganja.

(7) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je po saznanju bitnih informacija vezanih uz vrednovanje financijskih instrumenata i ostalih ulaganja sastaviti procjenu fer vrijednosti financijskih instrumenata i ostalih ulaganja, a procjene revidirati najmanje na datum sastavljanja tromjesečnih i godišnjih izvještaja mirovinskog osiguravajućeg društva.

(8) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je u računovodstvenim politikama mirovinskog osiguravajućeg društva opisati postupak revidiranja procjena iz stavka 7. ovoga članka, a uključujući primjerice:

- usporedbu realiziranih cijena, u slučaju da je bilo trgovanja, s posljednjom procijenjenom fer vrijednosti,
- razmatranje ugleda, dosljednosti i kvalitete izvora vrednovanja,
- testiranje sa zastarjelim cijenama i implicitnim parametrima,
- usporedbu s cijenama bilo koje imovine sličnih obilježja ili njihovim zaštitama od rizika,
- pregled ulaznih podataka korištenih kod određivanja cijena na temelju modela, a posebno onih prema kojima cijena na temelju modela iskazuje znatnu osjetljivost.

(9) Ponovnim aktiviranjem trgovanja i ispunjenjem uvjeta aktivnog tržišta u smislu članka 6. ovoga Pravilnika, financijski instrumenti te ostala ulaganja će se početi vrednovati po načelima vrednovanja na aktivnom tržištu.

Naknadno mjerenje ulaganja u nekretnine

Članak 8.

(1) Ulaganja u nekretnine se, nakon početnog priznavanja u poslovnim knjigama mirovinskog osiguravajućeg društva mjere u skladu s načelima Međunarodnog računovodstvenog standarda 40 (dalje: MRS 40) jednim od sljedeća dva modela:

- modelom fer vrijednosti prema kojem se ulaganje u nekretnine nakon početnog priznavanja mjeri po fer vrijednosti, a promjene fer vrijednosti priznaju se u računu dobiti i gubitka,
- modelom troška nabave koji zahtjeva mjerenje ulaganja u nekretnine nakon početnog priznavanja po amortiziranom trošku.

(2) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je u računovodstvenim politikama izabrati koji će model iz stavka 1. ovoga članka primjenjivati prilikom naknadnog mjerenja ulaganja u nekretnine i dosljedno ga primjenjivati za sva ulaganja u nekretnine.

(3) Ako je mirovinsko osiguravajuće društvo izabralo model fer vrijednosti dužno je mjeriti sva ulaganja u nekretnine po fer vrijednosti osim u slučajevima opisanim u točki 53. MRS-a 40. Dobit ili gubitak koji nastaje iz promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine treba se priznati u dobiti ili gubitku u razdoblju u kojem je nastao.

(4) Utvrđivanje fer vrijednosti nekretnine mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je provoditi najmanje jednom godišnje.

(5) Ako fer vrijednost ulaganja u nekretnine (osim ulaganja u nekretnine u izgradnji) nije moguće kontinuirano pouzdano odrediti, ulaganje se mjeri po modelu troška iz Međunarodnog računovodstvenog standarda 16 Nekretnine, postrojenja i oprema (dalje: MRS 16). Nakon početnog priznavanja, subjekt koji odabere model troška treba mjeriti sva svoja ulaganja u nekretnine u skladu sa zahtjevima MRS-a 16 koji se odnose na taj model.

Naknadno mjerenje ulaganja u ovisna društva i pridružena društva

Članak 9.

(1) Ulaganja u poslovne udjele/dionice trgovačkih društava u kojima mirovinsko osiguravajuće društvo ima između 20% i 50% vlasništva, odnosno značajan utjecaj na poslovanje u skladu

s MRS-om 28 vrednuju se metodom udjela u skladu s MRS-om 28 ili u skladu s točkom 10. podtočkom a. MRS-a 27.

(2) Ulaganja u poslovne udjele/dionice trgovačkih društava u kojima mirovinsko osiguravajuće društvo ima preko 50% vlasništva, odnosno kontrolu u skladu s MRS-om 27, vrednuju se metodom troška u skladu s MRS-om 27.

(3) Iznimno od stavaka 1. i 2. ovoga članka mirovinsko osiguravajuće društvo može vrednovati ulaganja u pridružena društva i ovisna društva u skladu s točkom 10. podtočkom b. MRS-a 27.

Umanjenje vrijednosti imovine mirovinskog osiguravajućeg društva

Članak 10.

(1) Sva imovina mirovinskog osiguravajućeg društva, osim imovine klasificirane kao financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti ili gubitka, podložna je izradi procjene o postojanju dokaza ili okolnosti vezanih uz umanjeње vrijednosti.

(2) Procjena iz stavka 1. ovoga članka mora se izrađivati svaki put kada postoji objektivni dokaz ili okolnosti koje upućuju na potrebu procjene vrijednosti imovine radi umanjeња, a najmanje na datum sastavljanja tromjesečnih i godišnjih izvještaja mirovinskog osiguravajućeg društva.

(3) Procjenu iz stavka 1. ovoga članka mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je sastaviti u pisanom obliku, neovisno o rezultatu procjene za potrebom umanjeња imovine te uz nju priložiti svu potrebnu dokumentaciju i podatke na temelju kojih je donesena.

(4) Ako je procjenom iz stavka 1. ovoga članka utvrđeno postojanje dokaza ili okolnosti koje upućuju na umanjeње vrijednosti imovine, mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je u pisanom obliku izraditi procjenu umanjeња vrijednosti imovine iz koje su vidljivi svi ulazni podaci koji su korišteni u izračunu kao i njihovi izvori.

(5) Procjene o postojanju dokaza ili okolnosti vezanih uz umanjeње vrijednosti i procjenu umanjeња vrijednosti imovine iz stavaka 1. i 4. ovoga članka mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je izraditi u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja i odredbama ovoga Pravilnika.

Ostala imovina

Članak 11.

(1) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je druge vrste imovine iz članka 92. stavka 1. točke 11. Zakona, u slučaju da njihovo vrednovanje nije propisano ovim Pravilnikom, vrednovati sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardima i svojim računovodstvenim politikama, a sve mjere i postupke korištene za vrednovanje primjereno dokumentirati.

Stupanje na snagu

Članak 12.

- (1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.
- (2) Pravilnik o vrednovanju imovine mirovinskog osiguravajućeg društva („Narodne novine“ broj 103/14 i 2/20) prestaje važiti protekom posljednjeg dana roka za dostavu izvještaja sa stanjem na dan 31.12.2022. godine.
- (3) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je imovinu vrednovati u skladu s ovim Pravilnikom počevši od 1.1.2023. godine.

KLASA: 011-01/23-11/01
URBROJ: 326-01-70-72-23-3
Zagreb, 10. ožujka 2023.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA
dr.sc. Ante Žigman